

Κύπρος, ποίηση, άνθρωπος, μελλον

Πραγματοποιήθηκε στην Σόφια από τις 28 - 31 του Οκτώβρη Παγκόσμια Συνάντηση Συγγραφέων για την ειρήνη. Στην συνάντηση σύντομη ομιλία παρουσίασε και η Κυπρία Λογοτέχνης Έλλη Παιονίδου, την οποία δημοσιεύουμε.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Επιτρέψτε μου να σας μεταφέρω εδώ, σε μετάφραση, ένα μικρό ποίημα του Ησίοδου, του αρχαίου Έλληνα ποιητή που έζησε τον 8ο αιώνα π.χ., την ίδια περίπου εποχή με τον Όμηρο. Το ποίημα είναι από το έργο του «Έργα και Ημέραι» και έχει τον τίτλο «Το γεράκι και το αηδόνι». Λέει λοιπόν ο Ησίοδος:

Τώρα για τους βασιλιάδες πούχουνε μυαλό, μύθο θα πω:

**Το γεράκι λέει στ' αηδόνι με την πλουμιστή λαλιά
καθώς τόχε αρπάξει και το ανέβαζε ψηλά
κι αυτό, στα νύχια καρφωμένο, το καύμένο, τα γαμψά
μυρολόγαγε θλιμένο. Του λέει λοιπόν δεσποτικά, το γεράκι:
« Άθλιο, τόχεις λησμονήσει. Σε κρατά ο πιο δυνατός
θα πας εκεί που εγώ σε πάω, κι ας είσαι και τραγουδιστής
δειπνο μου σε κάνω αν θέλω, ή σ' αφήνω λέφτερο»**

Αγαπητοί φίλοι,

Τα σοφά λόγια έχουν τη δύναμη να ταξιδεύουν ανεμπόδιστα μέσα στο χρόνο. Έτσι, το μικρό ποίημα του Ησίοδου, ταξίδεψε σχεδόν τρεις χιλιάδες χρόνια, διάβηκε καιρούς που δεν υπήρχαν ούτε βιβλία, ούτε μαγνητόφωνα ούτε κινηματογραφικές μηχανές ή βίντεο κι ήρθε θριαμβευτικά ως εμας. Και νάτο, που αιωρείται πάνω από τα κεφάλια μας, σ' αυτή τη φιλόξενη αίθουσα όπου για έκτη κατά συνεχεί φορά μας κάλεσαν οι βούλγαροι φίλοι μας για να σκεφτούμε τρόπους να σώσουμε το αηδόνι.

Ο Ησίοδος ήταν ένας απλός άνθρωπος, ένας βοσκός. Ολόκληρο το έργο του είναι ένας ύμνος στη ζωή και την ειρήνη. Και όπως βλέπουμε και στο μικρό μύθο, δεν διστάζει να απευθυνθεί και στους βασιλιάδες, αυτούς που έχουνε μυαλό και μπορούν να σκεφτούν, για να τους καλέσει να προστατέψουν το μικρό αηδόνι, το πιο γλυκόλαλο πουλί, που κινδυνεύει από τα τρομερά νύχια του γερακιού.

Δεν τολμώ να σκεφτώ ποια τύχη θα έχει ο μικρός μύθος του Ησίοδου ή η ποίηση του Ομήρου, του Δάντη, του Γκαίτε, σε εκατό χρόνια από σήμερα. Ίσως και νάναι τότε κρυπτογραφημένη σε μικροφίλμς για κοινή χρήση του κάθε πολίτη της γης. Ίσως και να κυκλοφορεί τότε, σαν μήνυμα ειρήνης σε άλλους κόσμους, στο διάστημα. Ίσως και να αιωρηθεί κάποια στιγμή σε κάποια αίθουσα σαν και τη σημερινή, πάνω από τα σοφά κεφάλια των ποιητών ίσως... ίσως όμως και να κατανήσει (είναι) ένα τίποτα μέσα στο μεγάλο τίποτα που θα ακολουθήσει ένα διαβολικό πόλεμο. Και τότε ποιος θα βρεθεί να προστατέψει το αηδόνι;

Τα γεράκια όλο και πληθαίνουν, όλο και καλύπτουν με τα τρομαχτικά φτερά τους τους ουρανούς μας. Τα αηδόνια όλο και λιγοστεύουν, και κρύβονται στα πιο πυκνά φυλλώματα. Τα τραγούδια τους δεν μοιάζουν πια με ερωτικές καντάτες, αλλά με τρομαγμένες κραυγές και με κατάρες. Η ποίηση, πλάι στη δίδυμη αδελφή της, τη ζωή, αφουγκράζεται τα τρομερά βήματα του τίποτα που πλησιάζει...

Κάτι τέτοιες ώρες. Ο Ησίοδος, μέσα από την ομίχλη των καιρών έρχεται σ' εμάς, τους ποιητές του 1986, τους φορτωμένους με ανεκτίμητους θησαυρούς γνώσεων, κληρονομιάς από τόσες και τόσες γενιές προγόνων. Έρχεται και μας κάνει ένα απλό, αλλά αμείλικτο ερώτημα: Που είναι ο δικός σας μύθος, προς τους βασιλιάδες και τους ισχυρούς; Τι έχει γράψει ο καθένας από σας για να προστατέψει το μικρό αηδόνι από τα νύχια του γερακιού; Ας πάρουμε αυτή την ερώτηση μαζί μας, μέσα στις αποσκευές, ανάμεσα στα βιβλία, στα σουβενίρ και στα ενθυμιάματα που θα κουβαλήσουμε από τη φιλόξενη Σόφια. Κι εκεί, στο δικό μας χώρο, στη δική μας μοναξιά, ενώπιος ενώπιω ας δοκιμάσουμε ο καθένας ν' απαντήσει το απλό αυτό ερώτημα. Ποιος ξέρει στ' αλήθεια, ίσως...